

Veto

Leuven Studentenweekblad
Jaargang 14, '87-'88
Nr. 16, dd. 25 januari 1988
ISSN: 0773-5162

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verantw. Uitg.: Didier Wijnants
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
☎ 016/22.44.38

Plat belang

"Daar is de deur", zeggen ze in de Rechts-fakulteit tegen profen die omwille van hun kumul zonodig op zaterdag willen les geven. Het feuilleton van de zaterdaglessen is na de massaal opgevolgde studentstaking van dinsdag geëindigd in een overwinning voor de studenten. Zaterdaglessen worden voortaan nog slechts zeer uitzonderlijk en onder strenge voorwaarden toegelaten. Pagina 3.

Wij kennen mensen die belachelijk veel belang hechten aan hun eigen belangen. Maar dat wil natuurlijk nog niet zeggen dat ze belangrijk zijn. Wat niet wegneemt dat politici er doorgaans veel belang bij hebben die belangen te behartigen. Want zo werkt dat. Neem nu Marc Platel: u zal ons niet kunnen verwijten dat wij die man vanwege zijn Belang met vragen behangen. Laat staan uit belangstelling. Platina 7.

STUC - STUURGROEP OVERSTUUR

Pagina 4.

Voor wie tussen de regels leest is het duidelijk: er is geknipt in deze Veto. Links van onze schaar liggen nog volgende onderwerpen te blinken: Studeren à l'Italienne (over een unief in Spaghetti-land), een maniaakaal stuk over Dolle Mina's, Stapels Blunders gebundeld en lets over Matrakslagen. En oeps! Het derde deel in ons parkeerfeuilleton vond deze week geen parkeerplaats.

Anti-apartheidsstrijder krijgt eredoktoraat op studentenvoorstel

Kerk in Zuid-Afrika veroordeelt apartheid

Het apartheidssysteem wordt de laatste decennia steeds meer in vraag gesteld: naast de zwarte verzetsbewegingen zoals het *African National Congress (ANC)*, het *United Democratic Front (UDF)* en de vakbonden spelen vooral de kristelijke kerkgenootschappen een vooraanstaande rol in de anti-apartheidsbeweging. Het is om deze strijd te ondersteunen dat de KUL, op voorstel van Kringraad, op 2 februari aanstaande een doktoraat honoris causa verleent aan de gewezen voorzitter van de *Southern African Catholic Bishops' Conference (SACBC)*, Mgr. Denis Hurley.

Ongeveer tachtig procent van de Zuid-afrikaanse bevolking is aangesloten bij een kristelijke kerkgemeenschap. De *Nederlands Gereformeerde Kerk (NG)*, die zowat de staatskerk is en aparte kerken heeft voor leden van verschillende rassen, beschouwde het apartheidssysteem lange tijd als een door God gewilde orde. Daarbij baseerde ze zich op de Bijbel. Sinds midden '87 is hun standpunt enigszins aangepast: apartheid wordt niet gerechtvaardigd in de Bijbel, maar wordt er ook niet door veroordeeld. De meeste andere kerkgemeenschappen, die verenigd zijn in de *Zuidafrikaanse Raad voor Kerken (ZRK)*, zijn wel tegenstanders van het racistische staatsbestel. Vanaf de jaren vijftig leveren ze gaandeweg steeds meer kritiek op het apartheidssysteem. Aanvankelijk is de verwerping van de apartheid vooral theologisch geworden, maar vanaf het einde van de jaren 70 raken de kerken veel dichter bij het massale protest betrokken. Enkele kerkleiders zoals de anglicaanse bisschop Desmond Tutu (Nobelprijs voor de vrede) en de dominee Beyers-Naudé spelen, als opeenvolgende voorzitters van de ZRK, hierin een grote rol. Zo is de ZRK bijvoorbeeld in 1985 de eerste Zuidafrikaanse kerk die oproept tot economische sancties tegen het land.

De katholieke kerk heeft een ietwat eigen weg gevolgd; ze is trouwens enkel waarnemer in de ZRK. Haar houding is echter van groot belang, ook al is slechts tien procent van de Zuidafrikanen katholiek.

Het jaar na de instelling van de eerste bisschoppenconferentie in 1951, sprak de katholieke kerk zich voor het eerst uit over het rasprobleem, dat veroordeeld werd als strijdend met de kristelijke waarden. De regering *Nasionale Partij (NP)* trok zich daar echter niets van aan en legde in de daaropvolgende jaren de

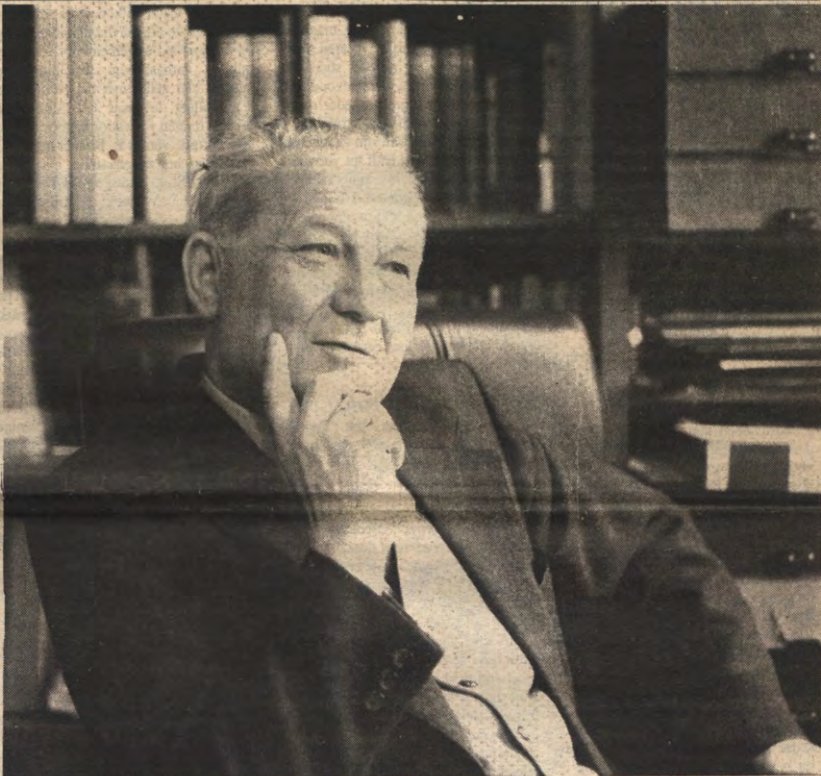
rasse scheiding wettelijk vast in wat wij nu als het apartheidssysteem kennen. Andermaal keurden de bisschoppen in 1957 de 'apartheid' af als een innerlijk kwaad dat erop gericht is de blanke overheersing te handhaven ten koste van de rechten van de zwarten. In 1960 voegden ze daar nog aan toe dat de politiek van 'gescheiden ontwikkeling' moest worden afgeschaft en het stemrecht moest worden verleend aan zwarte personen die 'bepaalde kwaliteiten bezitten'.

Handelden de tussenkomsten, verklaringen en brieven van de bisschoppen voor 1970 vooral over concrete etische problemen (dienstplicht, schending van de mensenrechten, onderwijs...), na 1970 gaan ze vooral over politieke zaken. Ze spreken evenals de Latijns-amerikaanse bevrijdingsteologen over de noodzaak tot herverdeling van de rijkdom, de onmenselijkheid van de wetgeving en de zorg voor de armen. Ook vakbondsrechten en minimumloon zijn nu onderwerp van bisschoppelijke verklaringen.

Intimidaties

Toch worden de ogen van de bisschoppen pas goed geopend in 1976 wanneer de grote zwarte demonstraties in Soweto tegen het minderwaardige Bantoe-onderwijs voor zwarten door de Zuidafrikaanse staat bloedig worden onderdrukt. De bisschoppen besluiten de katholieke privé-scholen, tegen de apartheidswet in, open te stellen voor alle rassen. Men geeft openlijk toe dat de "kerk in Zuid-Afrika in haar getuigenis van het evangelie in kwesties van sociale rechtvaardigheid achter is gebleven". Om deze nieuwe visie gestalte te geven wordt een actieprogramma uitgewerkt dat ondermeer beoogt binnen de kerkmuren of de kerkelijke instellingen elk rassensondersheid op te heffen. Tijdens de daaropvolgende jaren wordt op zowat een derde van de bisschopsstoelen een zwarte benoemd; de zwarte priester Smalgaliso Mkhathwa wordt sekretaris-generaal van de SACBC. Samen met voorzitter Hurley behoort hij tot de leidende figuren van de katholieke anti-apartheidsbeweging.

Het is onder het voorzitterschap en de bezielende leiding van Mgr. Hurley dat de katholieke actie nog een stap verder gaat: in 1981 wordt voor het eerst naar aanleiding van een toernooi van buitenlandse rugbyploegen gevraagd om buitenlandse boykotacties van Zuid-Afrika. De regering in Pretoria is hierover niet te spreken. De evolutie binnen de kerk is echter niet meer tegen te houden: de bisschoppenconferentie kiest steeds duidelijker partij. De reis van een katholieke bisschoppendelegatie naar het door Zuid-Afrika bezette Namibië in 1982, en

DE EREDOKTORATEN ZIJN ER - De nieuwe eredoktors van de KU Leuven komen volgende week dinsdag aangevlogen. Onze universiteit eert dan de Heren Müller, Hurley, Vanistendael en Leysen (tussen haakjes: het is alweer 7 jaar geleden dat er met Maria Rosseels nog eens een vrouw eredoktor werd). Weingien zullen weten wie August Vanistendael (foto) is. Des te verwonderlijker is dan het feit dat de KU Leuven het niet eens nodig geacht heeft een motivatiedossier samen te stellen. Maar wij van Veto zijn de slechtsten nog niet: we hebben zelf - in de vorm van een interview - een dossier gemaakt. En met de nodige kanttekeningen... Pagina 6. (Foto Geert Coene)

Kringcultuur: van Schiele tot Kot-art

Nadruk op toegankelijkheid

Hoewel zijn naam het niet laat uitschijnen komt een student niet enkel naar Leuven om te studeren. Dit wil niet zeggen dat hij hele dagen in kafes rondhangt, intendeel: hij doet aan cultuur, wat je daar dan ook onder mag verstaan. Om je enig idee te geven van wat hier in dit stadje zoal uit de fusie van studenten en schone kunsten te voorschijn komt, ging Veto bij acht kringen een licht opsteken: *Ekonomika*, *VRG*, *VTK*, *Politika*, *Psychologische Kring*, *Romania*, *Germania* en *Medica* verkondigen de wereld hun cultuur, of, zoals een boutade het zo mooi stelt: hetgeen overblijft als je alles wat na deze woorden volgt, vergeten bent.

Een van die grote kringen waarvan wel vaker wordt gezegd dat zij bevolkt worden door apatische studenten die derhalve (?) met cultuur weinig affiniteiten hebben, is *Ekonomika*. Misschien was dit vroeger het geval, maar sindsdien blijkt een ander te zijn veranderd in de Dekenstraat: *Ekonomika* is wel degelijk een kring met cultuur geworden, gegroeid uit de zogenaamde 'Serieuze Zaken' die zich met debatten bezig hield en dit jaar uiteindelijk in een echte cultuurwerking heeft geresulteerd. Binnen die werking vallen twee delen te onderscheiden: enerzijds verzorgt *Ekonomika* zelf activiteiten, anderzijds promoot zij en neemt zij deel aan andere

evenementen zoals bijvoorbeeld *Europalia* (in dat kader werd in Charleroi de tentoonstelling van werk van de schilder Egon Schiele bezocht) en het Gentse Filmbeuren.

Mode

De eigen activiteiten vormen (gelukkig) het hoofdbestanddeel, en daarbij wordt de nadruk gelegd op de toegankelijkheid van het cultureel aangeboden: de drempel dient te worden weggevoerd. Geslacht bleek in dat opzicht de poëzievond die in samenwerking met het Europees Poëziefestival werd georganiseerd en door de economen erg positief werd onthaald. Een bewijs dat

niet enkel smartlappen-TD's (overigens geen cultuur, maar *ontspanning*) het goed doen bij het grote publiek. Natuurlijk zat de aanwezigheid van Raymond van het Groenewoud er wel voor iets tussen: hij bracht immers de vereiste toegankelijkheid en trok op die manier publiek voor de dichters. Een tweede activiteit in die lijn is het aperitiefconcert dat maandelijks in de bar van *Ekonomika* plaats vindt. Het staat open voor iedereen en er valt gevarieerde muziek te beluisteren. Ook over de grens (daguitstap naar Keulen) wordt cultuur gezocht en 18 februari wordt de dag van de mode: in *Alma 2* wordt gedebatteerd door onder andere Yvette Lauwaert, er is een receptie en maaltijd voorzien en het sluitstuk is een modeshopping met *spektakel*. Daarvoor nemen de economen nog deel aan het Interfakultair Songfestival. In het kader van *Leuven gaat vreemd* (het nieuwe AV-project van Kultuurraad voor dit academiejaar) tenslotte zoekt *Ekonomika* het in de *marginaliteit*.

Tegenover het Stuc staan de economen positief: er worden interessante

Zaterdaglessen in Rechten

VRG haalt slag thuis

"Het is gelukt!" jubelt het Vlaams Rechtsgevoel in haar jongste pamflet. De zaterdaglessen zijn niet meer. Na een meer dan geslaagde algemene staking keurde een meerderheid van de fakulteitsraad de VRG-motie goed. Een totaal verbod op zaterdaglessen is er niet. 'Organisatorische noodzaak' of 'diensten aan de gemeenschap' werden weerhouden als geldige redenen om zaterdaglessen toch te verantwoorden.

Vorige week dinsdagochtend trokken er opvallend weinig rechtstudenten op naar hun kollege de Valk. De massaal aangekondigde boycot van de lessen die voornamelijk deed de meesten wilselijk besluiten eens lekker uit te slapen. De dapperen vormden samen twee 'overtuigingsposten' om de fervente lesgevers alsnog tot andere inzichten te brengen. Al bij al een succesvolle actie; enkele professoren verklaarden zich - ondanks de opkomst van enkelen - zelfs solidair. Van het voorziene praatkafé in het Huis der Rechten kwam die ochtend wel niet veel in huis.

's Namiddags verzamelden er zich een kleine tweehonderdvijftig studenten voor de deuren van de fakulteitsraad. Of het ze te doen was om de nakende beslissing van de fakulteitsraad of de gratis beedeelde chocomelk is vooralsnog onduidelijk. Zeker is dat het professorenkorps om een slogangeroep werd ontvaard: "Vandenbergh, 't is weer erg. Geen kumul aan de KUL".

Personalia

Het invoeren van les op zaterdag is weliswaar een administratieve aangelegenheid, maar de fakulteitsraad heeft hierover een controlebevoegdheid. Zoveel was al duidelijk na het advies van de rector begin januari, dat dan ook door het fakulteitsbureau van de rechtsfakulteit werd aanvaard. De studenteninnspraak werd hierbij principieel in ere hersteld, want enkel in de fakulteitsraad is het presidium vertegenwoordigd.

Wat de gewraakte zaterdagkolleges betreft kwam de raad na veel gepalaver tot de slotsom dat het onderwijs principeel van maandag tot vrijdag georganiseerd moet worden. Het zou echter geen regel zijn, mochten er geen uitzonderingen op bestaan. Als een goede organisatie van het onderwijs dit vereist kan men uitwijken naar zaterdag. Daarvoor dient een gemotiveerde aanvraag ingediend, waaraan de fakulteitsraad dan haar fiat verleent. Zo'n toelating kan enkel verstrekt worden wanneer er een 'organisatorische onmogelijkheid' bestaat de lessen tijdens de week te doceren, of indien de betrokken docent omwille van 'diensten aan de gemeenschap' onbeschikbaar blijkt tijdens de week. Met diensten aan de gemeenschap doelt men op parlementsleden, rechters, burgemeesters en dier meer. In concreto betekend deze uitzondering dat de professoren met de agenda in de aanslag hun verlet moeten kunnen aantonen. Eigenaardig is wel dat dit studentenvoorstel goedgekeurd raakte, want tot op heden werd het steeds als een ongeschreven heilige regel beschouwd dat er nooit ofte nimmer personalia in overweging zouden genomen worden op de fakulteitsraad.

Wat de rest van de zaterdaglessen in de eerste licentie voor dit akademiejaar betreft, kunnen ze daar gerust ademhalen. De zaterdagkolleges verhuizen voor het tweede semester naar dinsdag. Wel zal professor Vandenbergh dan nog vier maal op zaterdag doceren, maar dan bij wijze van inhalles voor kolleges die dan op het einde van het jaar wegvallen.

BOB

Bij om het even welke studentenactie vind je ze als toeschouwer: de Renault-4-mannetjes van de BOB. Ook bij de staking van de rechtsfakulteit waren ze op post. Ze stonden er om 'bijstand' te mogen verlenen. Achtereenvolgens vroegen ze de konciierge, de vice-dekaan, en zelfs de rektor om alseblief toch maar te mogen meespelen. Nadat men hen drie maal verzekerde dat er geen ernstige incidenten werden verwacht, trokken ze toch maar met een twintigtal de wacht op rond het Valkkollege, terwijl de stadspolitië een oogje in het zeil hield vanop de tegenoverliggende parking. Toevallig of niet stonden er nét die voornamelijk ook zes overvalwagens van de Brusselse rijkswacht in de Dagobertstraat geparkeerd. Of waar de overheid zich mee bezighoudt terwijl ze toch een 'tekort aan manschappen' kent?

Geert Coene

RECHTEN STAAKT !

BRIEF

Dat Veto de laatste weken door onbenullen in grote pakken uit de verdeelbakken wordt gehaald, grenst eigenlijk aan het waanzinnige. Dat hebben we al eerder geschreven. Voor de Veto-ploeg is het ontmoedigend te moeten zien hoe het harde werk van zoveel vrijwilligers door een stelletje idioten in een handomdraai gekelderd kan worden. Daarom appreciëren wij het des te meer wanneer men ons een hart onder de riem steekt. Ook al is dat niet bedoeld voor publicatie...

D. 88.30V. af. 23

Beste Veto,

Ik heb enige tijd gespeeld met de gedachte om een lezersbrief te sturen in verband met de verdeelbakproblemen van Veto. Ik voel me namelijk bezord over mijn maandagavondliteratuur.

Welswaar lees ik jullie weekblad soms met gemene gevoelens. Niet alle personeelsleden van de sociale sector hebben dezelfde zin voor humor als jullie en 'boelakende' artikels over b.v. Sedes costae me wel energie om het voor de studenten zwoegende team daar op te vangen na de mijns inziens overdreven kritische kreten in jullie blad.

Toch begrijp ik heel goed dat je vrank en vrij je mening formuleert over o.a. de sociale sector. Dat is jullie recht, zelfs als dit de sociale sector mijns inziens onnodig in verlegenheid brengt ten aanzien van de buitenwereld. Veto is immers een discussieforum.

Precies daarom verontrust het "diefstalprobleem" me. Jullie vermoeden dat het gaat om een georganiseerde actie van studentengroepen die het oneens zijn met de linkse strekking van Veto. Mocht dit zo zijn, vind ik dit een betreurenswaardige orchestratie.

Men kan er van uitgaan dat sommige Veto-niet-lezers het blijkbaar onuitwisbare "stevig linkse imago" van het blad nog steeds doorgevoeren aan jongere studenten. Zij zullen misschien de historische voorbeelden als de vrije tribune van prof. Paardekooper over Zuid-Afrika dat zelfs 't Pallieterke apprecieerde of het front-pagina interview met de preses van het K.U.H.U., Filip Hartens in jaargang 8 als uitzondering op de regel bestempelen. Het eigen herkenbaar gelaat van Veto lijkt immers "dynamisch" te zijn. Zoals wijlen rector De Soemer ooit stelde, "...schijnt Veto... de spreekbuis van de aktieve, nadankende en agerende studenten, die zich niet enkel bekommeren om het verwerven van een diploma maar ook om alles wat er reilt en zeilt, hier en elders in de wereld" (jaargang 10). Hij noemde het blad "geëngageerd, altijd kritisch, vaak negatief echter niet destrukatief". Dit eigen gelaat blijkt uit een reeks progressief opiniërende artikelen over de jaren heen.

Maar Veto bevat toch ook een tweede zijde. Vooral in de jongste jaargangen valt me op dat er een grote en groeiende proportie niet opiniërende stevige journalistiek in voor komt die in ruime kring gewaardeerd wordt, over de politieke opinies heen. Dat bracht b.v. Knack-journalist De Stoop er toe Veto "...zonder twijfel het beste studentenblad in Vlaanderen" te noemen, "vol gedegen journalistiek, dat minder links en opruiert klinkt dan het de laatste tien jaren geweest is..." Waarom zouden rechts van het centrum denkende studenten een in deze richting evoluerend blad met kwaad opzet uit circulatie willen nemen? Ze zouden de redaktie juist moeten stimuleren verder te werken...

Op de Raad voor Studentenvoorzieningen werd naar aanleiding van de "bakkenlichterskweste" morele en bijkomende kleine financiële steun gevraagd. Na de gebruikelijke discussie gaf de Raad volledige morele en halve symbolische financiële steun van 8.000 fr. bovenop de normale Veto-subsidiëring (Studentenvoorzieningen bestaat bijna drie duizendsten van zijn inkomsten aan Veto). Toch leken jullie wat ontevreden over de reactie. Ik had het gevoel dat jullie eerder bevestiging verwachtten dan geld. Dat schouderklopje word je vanzelfsprekend gepund. Jullie verdienen het. Het spreekwoord zegt echter dat men plaagt wat men liefheeft.

Daarom heb ik uiteindelijk maar beslist deze lezersbrief niet te schrijven. Deels omdat ik mij vanuit mijn functie niet wil, noch mag innemen met de intriges binnen de studentenbeweging. De sociale sector heeft niet alleen het belangrijke doel een bijdrage te leveren tot de democratisering van het universitair onderwijs, maar wil ook alle studenten informeren, opvangen en helpen, of ze nu extreem of gematigd zijn, links, rechts of onzijdig. En wie interesseert zich in 's hemelsnaam aan mijn persoonlijke mening.

Alleen hoop ik maar dat jullie het probleem deugdelijk kunnen oplossen, zodat ik me elke maandagavond verder mag informeren over wat er in de studentenwereld leeft, me verder af en toe mag ergeren en ongeschreven lezersbrieven mag bedenken over wat jullie schrijven.

Jan De Vuyst
Directeur Studentenvoorzieningen

P.S. Wie schrijft, die blijft

REDAKTIONEEL

Gejast

Binnen elke gemeenschap die zich democratisch noemt, is de persvrijheid een essentieel onderdeel van die democratie. Zolang het individu namelijk de zekerheid heeft dat hij bij elk onrecht kan en zal gehoord worden, bestaat een zekere - vaak ook slechts minimale - hoop dat er iets aan dat onrecht kan verholpen worden. In landen waar het bewind de gemeenschap die kans niet wil geven, ziet men dan ook dat een van de eerste "maatregelen" het schrappen van de persvrijheid en het invoeren van de censuur is. De persvrijheid lijkt een veroverd goed in België, maar je hoeft nooit ver terug te gaan in de tijd om telkens weer op "kleine" gebeurtenissen te stoten die meer in de richting van het tegendeel wijzen: de inval bij De Morgen, de arrestatie van Humo-journalist Martin Coenen, ... Zelfs een "fatsoenlijke" krant als De Standaard wordt met de vinger gewezen als ze het aandurfde bepaalde ziekenfondsen te beschuldigen op basis van (nog niet openbare) gerechtelijke dossiers. De (Leuvense) studentengemeenschap kan je heel makkelijk bekijken als een "samenleving": studenten, professoren en academisch personeel proberen tot een consensus te komen over wat goed en minder goed is, en proberen zo te handelen dat het algemeen belang behartigd wordt.

Daarin speelt de (studenten)pers een belangrijke rol. De studentenpers in Leuven is vooral Veto, maar ook kringbladen, pamfletten, tijdschriften van allerlei verenigingen en organisaties, vrije radio en dergelijke meer bepalen het aanzicht van kritisch en denkend Leuven. Dat die reflectie verder gaat dan alleen de (enge) universitaire wereld kan alleen maar toegejuicht worden, want een bredere vorming is precies een van de dingen die de universiteit beoogt. Door het samenleven op een kleine overprikte van zoveel verschillende mensen en dus opinies wordt een unieke gelegenheid gekreebd om een vruchtbare dialoog tot stand te brengen, een kans die je buiten de unief nergens meer krijgt.

Daarom is het jammer te moeten vaststellen dat het met de persvrijheid in Leuven slecht gesteld is. Veto is voor een paar weken al het slachtoffer geworden van een grootschalige sabotage-actie, en ook nu moeten we nog steeds vaststellen dat er Veto's gejat worden.

Nog afgezien van de kwestie of het ontvreden van gratis verspreid materiaal een strafbaar vergrijp is, gaat het hier toch vooral om een te betreuren en volkomen af te keuren voorbeeld van onverdraagzaamheid. Als men het niet eens is met Veto, bestaan er voldoende middelen om dit kenbaar te maken. Er is de ruoriek van de lezersbrieven, die een forum wil zijn waar iedereen zijn bedenkingen bij Veto en de Leuvense (studenten)actualiteit kwijt kan, er bestaan "Vrije Tribunes" en (voor wie het graag stoer speelt) een Recht op Antwoord. Bovendien staan tal van andere media open voor wie iets te vertellen heeft. Wie dat wil kan heel makkelijk zijn opinie verspreiden bij een ruime studentenpopulatie. Wanneer men echter zijn toevlucht gaat nemen tot het brutaalweg verhinderen van de verspreiding van de opinie van de andere, creëert men een gevaarlijke situatie waar het gelijk aan de kant lijkt te zijn van de meest brutale. Veto is een belangrijk element in de Leuvense studentendemocratie: daarom moet de verspreiding ervan gegarandeerd blijven, zelfs al is men het met Veto niet eens. We hoeven mekaar niet eens te waarderen, maar we moeten mekaar wel laten bestaan.

VETO
Houdt van u

VRG Vergiste zich niet toen het veertien dagen geleden besloot tot Harde Acties over te gaan. De algemene staking van vorige week was een overdonderend succes. Resultaat: geen zaterdaglessen meer. (Foto Filip Dutoit)

Eredoktoraat voor supergeleiding Onze wetenschappers lopen er warm voor

Het voorbije jaar ging er geen week voorbij zonder dat een of andere krant of tijdschrift met het fenomeen supergeleiding uitpakte. De recente ontwikkelingen ervan lieten niemand meer koud en zelfs de meest kille wetenschapper ging er plots toe over grote hoeveelheden koelvloeistof te bestellen om deel te nemen aan de superrace. Aan de basis ervan staat Doktor Müller die, nadat hij voor zijn onderzoek reeds de Nobelprijs in ontvangst mocht nemen, nu ook nog een eredoktoraat in zijn zak komt steken. Veto sprak met promotor professor Bruynseraede over de wereld van uw kleinkinderen.

Het verschijnsel supergeleiding is niet nieuw. In het begin van deze eeuw werd door Nederlandse onderzoekers reeds vastgesteld dat metalen hun weerstand verliezen bij temperaturen die het absolute nulpunt benaderden (nul Kelvin, dat is -273 °C). In een normale elektrische leiding ontstaat een elektronenstroom onder invloed van een spanningsverschil. Door de draad bewegend botsen deze elektronen met de roosteratomen en andere onzuiverheden waardoor de draad opwarmt, een verschijnsel dat men de elektronische weerstand noemt. Veel energie wordt dus verspild door het transportmechanisme. Bij supergeleiding echter valt de weerstand volledig weg

waardoor verliesvrij transport en uiterst lage stromen door kleine draden mogelijk worden. Op die manier kunnen met supergeleiders hoge magnetische velden worden opgewekt en kunnen uiterst kleine velden worden gedetecteerd. De mogelijkheden zijn dus groot maar er is één niet onbelangrijk nadeel: de klassieke materialen worden slechts bij enorm lage temperaturen supergeleidend en bijgevolg is het hele verschijnsel niet meteen voor onze woonkamer bestemd.

Stikstof

Precies door dat temperatuurprobleem was supergeleiding enkel interessant voor de fundamentele natuurkunde en het onderzoek naar de industriële toepasbaarheid verwaterde. Müller was een van de weinigen die doorzetten en in het begin van 1986 werd hij beloofd met een materiaal dat reeds bij 10 Kelvin supergeleidend wordt. Op zich zou dit geen wereldschokkend nieuws geweest zijn; belangrijker was dat het hier om een keramisch oxide ging, een materiaal dat in gewone omstandigheden geen elektriciteit geleidt. Andere laboratoria bevestigden deze vondst en toen ging de bal snel aan het rollen. Zelfs in parochiebladen verschenen al gauw niet altijd betrouwbare maar wel sensationele artikels. Toen dan supergeleiding werd gerapporteerd bij 95 Kelvin, dit wil zeggen boven de temperatuur van vloeibaar stikstof (het goedkope koelmiddel), toen ging het hek helemaal van de dam.

Het doorbreken van die stikstofgrens was elementair en het plaatste supergeleiding in één slag een stuk dichterbij de economische bruikbaarheid. Een heel gamma van mogelijkheden ontvouwde zich, gaande van zwevende dreintoestellen voortgestuwd door supergeleidende motoren over hypersnelle computers en instrumenten voor hersenonderzoek tot fusiereactoren en fundamentele deeltjesversnellers. Het leven zal er zeker niet minder aangenaam door worden.

Echt leuk wordt het pas wanneer we met een gewoon koelkastje aan supergeleiding kunnen gaan doen en het is dan ook daar dat experts revolutionaire omwentelingen verwachten. In het jaar 2010 zweven uw kinderen immers tegen aanzienlijke snelheden naar de les. Geef toe dat u Müller voor een en ander dankbaar mag zijn.

Natuurlijk zijn al deze science-fiction-toestanden niet de doorslaggevende redenen geweest voor de toekenning van het eredoktoraat. Professor Bruynseraede kent Müller een drievoudige verdienste toe. In de eerste plaats (nogal wiesde) is er de ontdekking op zich. Daarnaast looft men de wetenschapper om de vastberadenheid die hij aan de dag legde: er was niet enkel het feit dat er geen onderzoeksteam aan te pas kwam, Müller ging ook erg systematisch te werk. Samen met zijn collega Doktor Bednorz slaagde hij erin met relatief beperkte middelen sensationeel werk te verrichten. Tenslotte wil de toekenning van dit eredoktoraat de rol van het fundamenteel onderzoek onderstrepen, niet in het minst omdat die vaak vergeten wordt door de lange afstand die het scheidt van rendabiliteit en onmiddellijke toepassing. Redenen te over voor een bekroning dus. Het is overigens zo dat die aan Müller toegekend werd vóór hij de Nobelprijs kreeg. Toch spijstechnologie in Leuven?

Dirk De Keukeleere
Christophe Huyghe
Johan Reyniers

Denis E. Hurley: een anti-apartheidsstrijder wordt eredoktor aan de KU Leuven op voorspraak van de studenten. Dit is geen Vergissing.

Kerk tegen apartheid

Vervolg van p. 1

de daaropvolgende publikatie van een reisrapport, verscherpen nog het conflict tussen kerk en staat. De bisschoppen beschuldigen de staat van moord- en martelpraktijken en erkennen de Swapo als een oorkoor door de plaatselijke kristenen gesteunde oppositiepartij. Aartsbischop Hurley wordt wegens deze publieke verklaringen strafrechtelijk aangeklaagd, maar later werden de beschuldigingen ingetrokken. Ook de nieuwe grondwet van 1983 die voorziet in een drie-kamer-stelsel (blanken, indiërs en kleurlingen) wordt door de bisschoppen sterk bekritiseerd in een pastorale brief: "De instandhouding van rassendiskriminatie druist in tegen het verlossingswerk van Christus. In het licht van de sociale leer van de RK-kerk zijn wij genoodzaakt te besluiten dat de voorgestelde grondwet geen bevredigende stap is op weg naar vrede in Zuid-Afrika. Ze schiet groterlijk tekort in hetgeen vereist wordt vanuit het oogpunt van waarheid, rechtvaardigheid, liefde en vrijheid. Ze schiet tekort ten opzichte van rechtvaardigheid door niet de rechten en plichten van allen nauwkeurig te omschrijven. Ze schiet tekort ten aanzien van de waarheid omdat ze de meerderheid van het volk niet erkent. Ze schiet tekort ten aanzien van de liefde omdat ze waar-

borgt dat rassendiskriminatie zal voortduren. Ze schiet tekort in vrijheid omdat ze teveel macht in de handen van de president legt."

Als reactie op deze stellingname begint de staat met intimidaties: zo wordt sekretaris-generaal Mkhathshwa van oktober 1983 tot maart 1984 in volstrekte afzondering opgesloten zonder recht op juridische bijstand. De

VOLGENDE

In het kader van het eredoktoraat van Denis Hurley besteden we ook volgende week nog aandacht aan de problematiek in Zuid-Afrika. Meer bepaald zal het dan gaan over de kwestie van *Economische sancties* en over de relaties van de KU Leuven met Zuid-Afrika. □

matelingen die hij moet ondergaan laden in de hele wereld tot scherpe protesten.

Debat

De bisschoppen gaan echter door met hun politiek: in een gezamenlijke verklaring met de Zuidafrikaanse Raad voor Kerken worden de massale deportaties, de gedwongen verhuizingen van miljoenen mensen naar de 'thuislanden', scherp veroordeeld als zware politieke schendingen van de rechten van de mens. En als voorloper hoogtepunt roept de gezamenlijke bisschoppenconferentie van zuidelijk Afrika op 2 mei 1986 alle buitenlandse regeringen en de bewoners van die landen op tot economische sancties tegen Zuid-Afrika. Het is de absolute onwil van de regering in Pretoria om essentiële veranderingen aan het apartheidregime aan te brengen, aldus de bisschoppen, die hen tot deze radicale stap brengt: een economische boycot is het enige overblijvende vreedzame drukkingsmiddel om de overheid te verplichten de menswaardige levenssystemen van de apartheid af te bouwen.

Paul Vandeput

Op 2 februari spreekt Mgr. Hurley de homilie uit in de St.-Pieterskerk. Op 3 februari organiseert de Universitaire Parochie, in samenwerking met Kringraad, een debat over apartheid met o.a. Mgr. Hurley. Dit debat vindt plaats in de Grote Aula van het Maria-Theresia-college om 20.30 u.

Stuc Stuurgroep

“Waarin is de student in godsnaam geïnteresseerd?”

Midden in je eigen winterdepressie heb je er waarschijnlijk geen boodschap aan, maar toch: binnen het Stuc leeft een malaise. Het gaat namelijk niet echt goed met onze Kultuurraad, en wel om verschillende redenen. Men merkt dat het publiek verouderd, dat de cursussen niet over de hele lijn aanspreken, dat er minder steunkaarten verkocht worden, dat er in het algemeen bij het personeel zelf en bij de studenten weinig entoesiasme voor het Stuc overblijft.

De Stuurgroep '88 - een vergadering die in principe openstaat voor iedereen die zijn zegje wil doen over het Stuc - kwam dus net op tijd, al kon je tegelijk vermoeden dat uit net dezelfde discussies als vroeger net dezelfde conclusies als vroeger zouden getrokken worden. Dat bleek inderdaad gedeeltelijk waar te zijn. Op de 'plenaire' vergadering - buiten Veto was er geen enkele derde aanwezig, tenminste niet het laatste uur van de dag - van vorige zaterdag werd een hele voormiddag gediscussieerd over "strukturen", de aloude discussie dus over Kultuurraad en Stuc, over AV's, vertegenwoordiging en mandaten, elitarisme en Loko-lui.

Volgens Bruno Verbergt, voorzitter, was dit geen aangename discussie (allicht niet, dachten wij zo), en was men er ook niet echt uit geraakt. Storend blijft dat vanuit het Stuc heel die kwestie afgedaan wordt als een detail, naast de Hogere Roeping die het brengen van Kunst en Kultuur is. Beprijkelijk, maar jammer.

geïnteresseerd?" Verbergt wil nieuwe dingen, wil risico's nemen, wil verdergaan dan men kan.

Verbergt lult uit zijn nek, want als je nieuwe mensen naar je huis wil lokken, dan moet je dat niet doen door ze meteen te confronteren met het meest extreme wat je in huis hebt. Vruchtbaarder lijkt ons de idee die daarna geopperd werd - een idee die al heel lang leeft en ook al haar degelijkheid bewezen heeft - om projectmatig te werken, en meer te doen aan de reflexieve omkadering van kunst. Daarbij werd zelfs aan Veto gedacht, en werd er ook verwezen naar de succesvolle "Favorieten-lezingen" (proffen spreken over hun idolen) en de nog oudere "De noodzaak van ..." -discussies: Allemaal goed en wel, maar andere denkinitiatieven zijn glansrijk de mist in gegaan, dus moet je ook hier nuanceeren.

Nostalgie mag niet het sleutelwoord worden bij de programmatoren: zij

moeten resoluut naar de toekomst kijken en die voor een deel ook proberen te maken, via produkties en opdrachtwerk.

Als de conclusies van deze Stuurgroep waargemaakt worden, kan je je volgend jaar verwachten aan een beperktere programmatie en een ruimer aanbod aan cursussen en "denk-spullen" (lezingen, debatten, en alles wat onder de noemer reflectie valt). Men hoop hierdoor de student opnieuw te bereiken, en geleidelijk een relatie op te bouwen die resulteert in een vruchtbare houding tegenover kunst en de maatschappij in het algemeen.

Wij wachten gespannen.

Koen Van Muylsem

Een Valentijntje Dé attentie

Vul een Zoekertje in voor Valentijn
Het kost je 40 frank

LBK

- Wo 27/1 om 12.45 u. Excursie naar hydro-kultuurbedrijf met snijrozen op steenwol, vertrek aan fakbar, 50/100 fr.
- Do 28/1 om 20.00 u. Info-avond van LIWP over Atol, in LI 00.42, ink. gratis.
- Za 30/1 om 11.00 u. Eucharistieviering ter ere van 100 jaar LBK, in Begijnhofkerk. Om 12.00 u. eten en receptie in Alma 3. Daarna

opendeurdag landbouwfakulteit. Om 20.00 u. eerste voorstelling van Revue in aud. Minnepoort.

- Ma 1/2 om 20.00 u. Revue in aud. Minnepoort.

Farma

- Ma 1/2 om 20.00 u. Revue in de Stadschouwburg.

Historia

- Di 26/1 om 20.00 u. Achtste presidiumvergadering, in de Blijde Inkomststr. 11, 1e verdiep.

Nostalgie

Niet alleen in het Stuc heerst een malaise, heel de Vlaamse cultuurwereld heeft er in meerdere of mindere mate mee te maken (teaterprogrammator Peter De Jonge klaagt steen en been dat er momenteel qua theater niet veel interessants te rapen valt - moet het Stuc dan geen andere terreinen verkennen?).

De Leuvense oplossing voor het probleem is opnieuw aansluiting zoeken bij de student, maar - aldus Verbergt - "waarin is de student in godsnaam

De geschiedenis van het apartheidssysteem

Apartheid is gelegaliseerd racisme

Sinds 1948 heeft de "Nasionale Partij" van Zuid-Afrika "apartheid" op wettelijke basis uitgebouwd tot een systeem waarbij de rechten en voorrechten van één etnische groep behouden blijven ten koste van de andere groepen. Om te begrijpen wat apartheid is, is het nuttig in het kort de historische evolutie te schetsen die ten grondslag ligt aan het systeem.

Het systeem van apartheid in Zuid-Afrika kwam tot stand door koloniale verovering. Hoewel de geschiedenis van het gebied tot ver voor de komst van de blanken teruggaat, neemt de raciale overheersing, de onderdrukking en het verzet, een aanvang met de komst van de blanke kolonialisten. In 1652 vestigt Jan van Riebeeck bij Kaap de Goede Hoop een handels- en bevoorradingspost voor Hollandse schepen op weg naar Indië. Het land was dan al bebouwd door verschillende groepen mensen (de Khoi en de San). Spoedig laten de Hollanders,

van 10 shilling extra belasting). Onderstonden trekken vele zwarten, die door de Boeren al in kleine, vaak onvruchtbare "reservaten" zijn samengedrongen, gedwongen door honger en armoede naar de steden. Als gevolg van deze trek naar de stad kondigt de regering een wettelijk verbod af voor zwarten om nog grond te kopen buiten de reservaten. In 1913 volgt zo de eerste Land Act, die bepaalt dat slechts 7% van de Zuidafrikaanse grond door zwarten gebruikt mag worden (in 1936 wordt dat 13%). Omdat vele zwarten van "hun" land niet kunnen leven, zijn ze verplicht om de boerenbedrijven en in de mijnen van de blanken te gaan werken. De lage lonen daar kunnen bovendien niet verzekeren dat de families in de reservaten alle onkosten kunnen dragen.

Maar ook de blanke Boeren, die in vele gevallen niet meer van de opbrengst van hun boerderijen kunnen leven, trekken vanaf het begin van deze eeuw meer en meer naar de steden en de mijnen. De concurrentie met de zwarte mijnwerkers is zwaar. Zwarten zijn immers veel goedkopere arbeidskrachten. Het probleem krijgt een "oplossing"

de kwaliteit slecht, zodat de achterstand van de zwarten in stand gehouden wordt (volgende week komen we hierop uitgebreid terug). Onder druk van de oppositie in binnen- en buitenland worden de laatste jaren met mondjesmaat cosmetische veranderingen doorgevoerd. Zo zijn er bijvoorbeeld twee "deelparlementen" voor kleurlingen en Indiërs ingesteld. Het blanke parlement heeft evenwel een vetorecht en de zwarten blijven nog steeds van alle politieke macht uitgesloten. Fundamenteel verandert er dus niets. Integendeel zelfs, de nieuwe grondwet van 1984 heeft de president diktatoriale macht gegeven en de controle op de regering door het parlement fel ingeperkt. In juni 1986 is de noodtoestand van kracht geworden en sindsdien zijn het de militairen die de macht in handen hebben. De perscensuur is enorm toegenomen. Van de duizenden mensen die krachtens de noodtoestand vastzitten, is één op vijf vakbondsfunctionaris. Op die manier probeert de regering haar greep op de (zwarte) vakbonden, die toch al nauwelijks rechten hadden, nog te vergroten.

In mei 1987 zijn er nieuwe (blanke)

Vrijheid (Freedom Charter) aangenomen. Dat handvest vormt nog altijd voor de meerderheid van de Zuidafrikaanse bevolking de blauwdruk voor een niet-raciale, democratische eenheidsstaat. De geweldloze strijd wordt in 1960 beloofd met een Nobelprijs voor de Vrede voor ANC-leider Albert Luthuli.

Sharpeville

In datzelfde jaar worden in Sharpeville tijdens een vreedzame demonstratie tegen de pasjeswetten 69 mensen doodgeschoten door de politie. Vanaf dat moment besluit het ANC naast vreedzaam protest de apartheid ook met wapens te bestrijden. De regering roept daarop de noodtoestand uit en verbiedt alle zwarte politieke organisaties. Het ANC ziet zich genooddacht ondergronds te gaan. Bijna alle verzetsleiders worden in de daaropvolgende jaren opgepakt, tot levenslange gevangenisstraffen veroordeeld (Mandela in 1964) of levenslang verbannen. Aan het eind van de jaren '60 komt er een nieuwe generatie bovengevoerde organisaties op om het gat op te vullen dat door het verbod van het ANC is ontstaan. Ze zijn verbonden door de ideeën van de zwarte bewustzijnsbeweging, die in belangrijke mate bijdraagt tot de bewustwording van de zwarte jeugd.

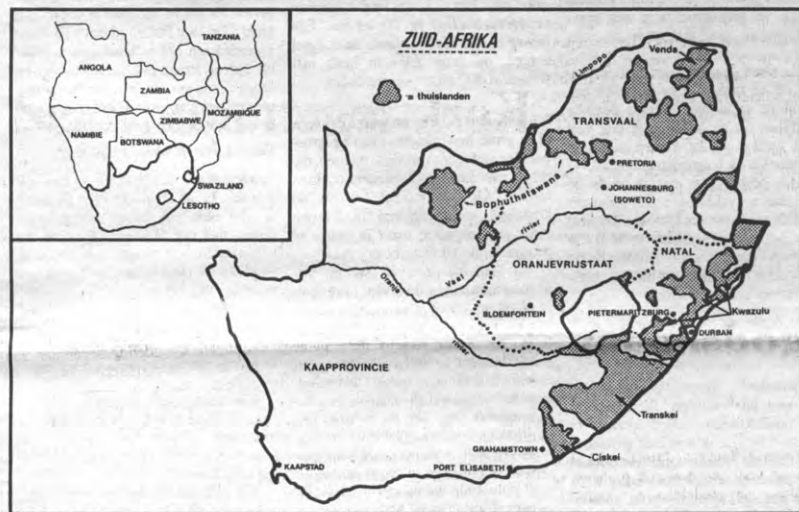
In 1976 richten politie en leger in Soweto een bloedbad aan onder scholieren die protesteren tegen het slechte onderwijs voor zwarten. In de daaropvolgende jaren worden de zwarte bewustzijnsorganisaties verboden. In 1983 verenigen 600 organisaties tegen apartheid zich in het Verenigd Democratisch Front (UDF). Voor het eerst sinds het ANC in de jaren '50 de Congressalliantie had opgericht, bundelt het verzet zijn

krachten multiraciaal en breed: anti-apartheidsorganisaties, kerken, vakbonden, vrouwenbewegingen... Het UDF blijkt in staat massale betogingen en boycottactiek te organiseren. Daardoor vormt het een belangrijke bedreiging voor de blanke machthebbers, maar een verbod voor zoveel organisaties is praktisch niet haalbaar. Na het uitroepen van de noodtoestand in juni 1986 zijn bijna alle leiders en leidsters van het UDF, maar ook vele anderen uit kerken, vakbonden en het onderwijs opgepakt, ondergedoken of naar het buitenland gevluht.

Binnen de verzetsbeweging is de rol van de verschillende kerken in Zuid-Afrika met de jaren belangrijker geworden. Onder de toenemende repressie zijn de kerkdiensten soms de laatste mogelijkheid om politiek protest te uiten. Onder andere de Anglikaanse bisschop Tutu (Nobelprijs voor de Vrede 1984) en de Katholieke Bisschoppenconferentie (tot voor kort onder voorzitterschap van Denis Hurley) dringen aan op economische sancties tegen Zuid-Afrika. Naar hun mening is economische druk één van de laatste vreedzame drukmiddelen waarover de buitenwereld beschikt om een bloedbad te voorkomen.

Ralf Wellens
Erik Paredis

En vergeet vooral
uw Valentijntjes niet

de Boeren, hun oog vallen op het vruchtbare omringende land. Om het land te bebouwen, brengen ze van elders in Afrika slaven naar de Kaap. Slaven die daar niet thuis zijn, vluchten immers niet zo snel.

Slavenhandel

In 1806 gaat de Kaap over in Britse handen. De slavenhandel wordt afgeschaft, maar het bezit en gebruik van slaven niet. De autochtone bevolking blijft dus als slaaf in dienst van de blanken. In 1809 voeren de Britten een paspoortwet in. Omdat zwarten alleen op grond van een arbeidscontract met een blanke "farmer" een paspoort kunnen krijgen, worden zij gedwongen voor de blanken te gaan werken. De komst van de Britten betekent ook een anglicanisering. De ontevredenheid van de Boeren daarover, tegelijk met hun behoefte aan vruchtbaar land, is de aanleiding tot de "Grote Trek" noordwaarts. Met de bijbel in de hand - ze zien zichzelf als de Israëlieten die naar het Beloofde Land Kanaän trekken - binden ze de strijd aan met de Zoeloe-bevolking. In 1852 sluiten ze Transvaal en in 1854 Oranje-Vrijstaat: twee onafhankelijke republieken waar de slavennijdt blijft bestaan.

Die onafhankelijkheid is echter van korte duur. Op het moment dat er voorraden goud en diamanten worden ontdekt, proberen de Britten het volledige binnenland in te palmen. Dat betekent het begin van de Boerenoorlog, die uiteindelijk door de Britten gewonnen wordt. Omdat er werkkrachten nodig zijn in de mijnen, worden de zwarten met wetten gedwongen om "vrijwillig" in de mijnen te gaan werken (een voorbeeld is de Glen Grey Act van 1894 die zwarten verplicht minstens drie maanden in een mijn te werken, op straf

wanneer bepaald wordt dat zwarten alleen nog ongekwalificeerd werk mogen verrichten.

Ras

Pas in 1948, wanneer de "Nasionale Partij" aan de macht komt, doet het woord "apartheid" zijn intrede. Apartheid betekent dan: de in wetten vastgelegde scheiding van mensen op basis van hun huidskleur en (vermeende) afkomst. Een eerste apartheidswet, de Population Registration Act, dateert van 1950. Ze bepaalt dat elke persoon tot een bepaald "ras" behoort (blanken, kleurlingen, Aziaten en zwarten). Die rassen moeten streng gescheiden blijven. De Group Areas Act, ook van 1950, bepaalt dat elk ras zijn eigen woongebied heeft. Zo ontwikkelt de overheid in de jaren vijftig en zestig haar thuislandenbeleid. In de tien "thuislanden" mogen de zwarten zichzelf besturen. Het zijn echter onvruchtbare gebieden met weinig werkgelegenheid. De zwarten werken noodgedwongen in de "blanke" gebieden. Meestal zien ze vrouw en kinderen één of twee keer per jaar. Wordt een thuisland "onafhankelijk" verklaard, dan verliezen de "inwoners" hun Zuidafrikaans staatsburgerschap. Ze worden gastarbeiders en verliezen het recht om elders in Zuid-Afrika te wonen. Er zijn inmiddels al naar schatting 3,5 miljoen naar de thuislanden gedepoteerd. Overigens wordt de onafhankelijkheid van de thuislanden alleen door Zuid-Afrika zelf erkend.

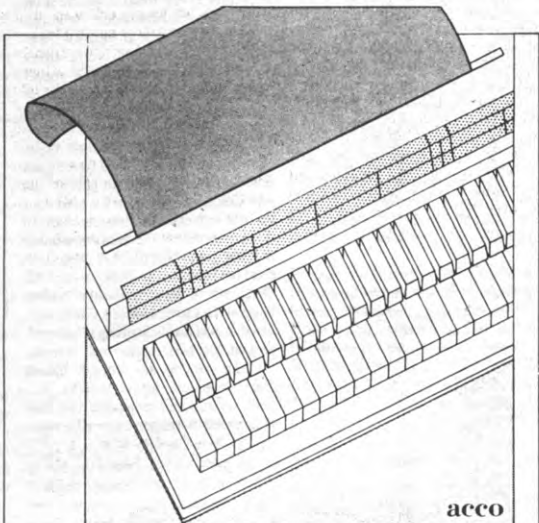
Onderwijs

Een andere belangrijke pijler van de apartheid is het "Bantoe-onderwijs", het onderwijs voor zwarte kinderen. Het wordt veel minder betaald dan het onderwijs voor blanken en bovendien is

verkiezingen: de uitslag wijst erop dat de blanke gemeenschap van de regering een nog harder beleid eist. Dat de zwarte bevolking dit niet neemt, is duidelijk. Sinds de onafhankelijkheid van Zuid-Afrika in 1910 probeert zij trouwens al iets aan de situatie te veranderen.

Verzet

De anti-apartheidsbeweging in Zuid-Afrika is niet altijd even eensgezind. De laatste tijd is bijvoorbeeld de rol van de zwarte Inkatha-beweging, onder leiding van Gatsha Buthelezi (leider van het thuisland Kwazoele) zeer omstrede. Buthelezi is weliswaar een tegenstander van de apartheid, maar komt op verschillende punten met de Zuidafrikaanse regering overeen: hij is gekant tegen economische druk op Zuid-Afrika en is bereid om binnen het thuislandensysteem te werken. De politiek van het in 1912 opgericht African National Congress (ANC) verschilt daar volledig van. Het ANC verwerpt elke rassenscheiding en werkt nauw samen met organisaties van kleurlingen, Indiërs en in beperkte mate de blanken. Het ANC groeit in de jaren veertig en vijftig uit tot een massa-organisatie. Het organiseert stakingen en protestdemonstraties tegen de onrechtvaardige wetgeving, de "thuislanden"-politiek en tegen het Bantoe-onderwijs. In de jaren '50 groeiden de verschillende groeperingen binnen de bevrijdingsbeweging o.l.v. het ANC tot een grotere eenheid. Die evolutie werd gekoncretiseerd in de oprichting van de Congressalliantie, die organisaties van de Afrikaanse, Indische en kleurlingengemeenschap alsook het blanke Congress of Democrats overkoepelt. Op 26 juni 1955 werd door 3000 afgevaardigden van deze Congressalliantie in Kliptown, bij Johannesburg, het Handvest voor de

VINGERS!
ACCO'S SCHRIJFMACHINES
HETEN U WELKOM

Tienestraat 129
3000 Leuven

Gesprek met erodokter August Vanistendael

“Ik wil geen levend monument zijn”

August Albert Joseph Vanistendael zag op 9 januari 1917 het levenslicht in Berley, dat is dus Groot-Brittannië: een oorlogsvluchteling. Hij was het kind van een gevarieerde familie, met Duitse, Franse en Nederlandse wortels - een familie waar nogal wat talen door elkaar werden gesproken. Hij is bepaald trots op zijn kosmopolitische karakter, deze vakbondsmid die onafhankelijkheid hoog in zijn vaandel heeft geschreven. Geen diktatuur, ook niet die van de kerk, zal hem en zijn arbeiders onderdrukken. En tegelijk filosoofert hij, in het begin van het gesprek nog, over zijn talenten: ik denk dat de slaven van alle beschavingen altijd kosmopoliet zijn geweest. Eerst was dat de oorlogsbuit, nu zijn dat de Grieken en de Turken. En over zijn vrouw, die het grootste gedeelte van haar leven met vier kinderen alleen thuis is gebleven, zegt hij dat hij zijn vrijheid en zijn 'fantastisch' leven op de vijf continenten eigenlijk aan haar te danken heeft. Dat zou hij nu allicht niet meer moeten proberen.

Veto: Weet u waarom u tot erodokter verkozen bent?

Vanistendael: «Dat erodoktoraat kwam totaal uit de lucht gevallen. Ik heb trouwens nooit één stap gezet om een eervolle onderscheiding te krijgen. Zelfs decoraties heb ik altijd afgewezen.»

Veto: Maar voor deze bent u wel bezweken?

Vanistendael: «Ik ben maar twee keer voor zoiets ... bezweken. Toen ik Minister van Staat geworden ben, heb ik dat vernomen de avond voor het in de kranten verscheen. Dit erodoktoraat hebben ze wellicht in september beslist. De rektor heeft me dat een paar weken later gemeld, en eerst vroeg ik of dat wel kon voor iemand die vroeger nog lektor geweest was. Maar Dillemans zei van wel. Ik heb helemaal geen ervaring in eretekens.»

Veto: U zou gekozen zijn als een soort kompromisfiguur... (Vanistendael lacht) ...voor André Leysen.

Vanistendael: «Ik heb André Leysen nooit ontmoet. Ik weet dat hij de voorzitter van de werkegevers is, maar de voorzitter van de werkegevers is voor mij een vent zoals een ander.»

Vanistendael kan zijn roots niet verstoppen, hij is en blijft een vakbondsmid. Toen hij in 1934, op zeventienjarige leeftijd, een KAJ-afdeling oprichtte te Schaerbeek, was dat reeds met de bedoeling om zijn Kajotters verder te laten werken in de 'strijdorganisaties van de arbeidersbeweging'. Niet zonder trots vertelt hij dat hij de Grote Staking van '36 heeft meegemaakt; hij kwam er voor het eerst met de gendarmen in aanraking.

Na de oorlog werd Vanistendael, die geen zin had in een administratieve carrière, en ook een verkiesbare plaats op een politieke lijst afwees ('Een vakbondsmid moet onafhankelijk kunnen blijven, ook tegenover de Christelijke Volkspartij'), tot adjunct sekretaris-generaal, en later sekretaris-generaal van het Internationaal Christelijk Vakverbond (ICV) 'gebombarderd'. Het ICV stelde op dat ogenblik niet veel meer voor.

Vanistendael: «De Internationale waarvan ik gedropt werd, was enorm toegenomen. Alle diktaturen, zowel in het Oosten als in het Westen, hadden die vakbeweging gesupprimeerd. Tsjechooslovakie, Polen, Hongarije, overal. Alles was weg, in Spanje, in Portugal, Italië en Duitsland.»

«Ik bleef zitten met Frankrijk, België, Zwitserland, Luxemburg en Nederland. Dat riep vragen op. Ofwel verdedigen wij een visie die alleen in uitzonderlijke situaties geldig was, maar dan interesseerde het zaakje mij niet en ging ik terug, ofwel gingen er toch bepaalde menselijke waarden in schuil die overal ter wereld konden gelden. Met mijn Kajotters-verleden geloofde ik daar wel in. Ik vatte het plan op om overal nieuwe vakbonden op te richten.»

«Het eerste continent waar ik heen wou, was Latijns-Amerika. Daar hadden we als kristenen tenminste nog een zekere invloed, enzovoort... Afrika was

lieden, straathandelaars: mensen met problemen die men in Europa niet zo goed begreep. Men dacht vooral in termen van arbeidskontrakten, maar daar bestond dat natuurlijk niet; Zuid-Amerika betekende hier maneschijn en gitaren. In Latijns-Amerika, maar daar niet alleen, was iedere vakbondsmid subversief, hij zweerde samen tegen het regime en werd regelmatig aangepakt.»

«Ook de alomtegenwoordigheid van de Amerikanen had ik geweldig onderschat.»

Vanistendael: «Ik kreeg enorm veel tegenwind van de ambassades van de Verenigde Staten, en in 48-49 werd ik zelfs naar Washington geroepen, om een gesprek te hebben dat ik nooit zal vergeten. Met wel veertig mensen zaten ze daar: ze gingen mij vernietigen. Ik had niks te vertellen, ik wist niks, ik had er het geld niet voor ...»

«Tot ik toefag dat ik inderdaad niet veel geld had, dat ik zeker geen mensen zou kunnen rekruteren om die onmiddellijk een grote Amerikaanse slie te bezorgen en een honorarium van 500 dollar per maand terwijl een arbeider er tien verdiende.»

«Maar, zei ik, ik denk dat ik wel beter weet wat de mensen ginds willen zeggen en wat ze nodig hebben. En op het laatste, toen ze op mijn zenuwen begonnen te werken, heb ik hen gezegd: wat jullie mij vertellen heb ik ook al eens van de Nazi's gehoord. Ik hield altijd gedacht dat de VS een democratie was, maar toen was ik daar niet meer zo zeker van.»

«Ze zaten daar eventjes de Europeanen uit te maken voor kolonialisten, terwijl ze er in feite precies dezelfde praktijken op na hielden, en nog veel meer, want in Afrika werden tenminste nog scholen en hospitalen gebouwd.»

«Het gevolg was dat ik door de Amerikaanse vakbonden gebrandmerkt werd als een agent van Moskou. Tegen al mijn beste medewerkers werden, in samenspel met de sociaal-demokratische vakbonden van Latijns-Amerika, perscampagnes georganiseerd.»

Veto: Welke mensen hadden zich in de sociaal-demokratische vakbonden verenigd?

Vanistendael: «Socialisten, over het algemeen intellectuelen. Ik heb nooit met intellectuelen willen werken in Latijns-Amerika, ik was zeer terughoudend om hen verantwoordelijke posities te geven in een arbeidersbeweging. Zelfs als ze goed gehumeurd waren, spraken ze een taal die niet te begrijpen was. Ik wilde mensen die uit het volk zelf kwamen. We hebben zelfs verschillende leiders gehad die analfabeten waren. Ze hadden echter des te meer gezond verstand, zin voor organisatie en ze waren zeer overtuigd van hun zaak.»

In 1967 verliet August Vanistendael de internationale vakvereniging, na twintig jaar dienst en vier miljoen kilometers vond hij dat iemand anders aan het roer moest komen. «Als ik hier nog langer

AGENDAPUNT: MENSENRECHTEN

Al duizend eeuwen bloeit de droom der mensenrechten, Hoevele malen was het paradijs nabij? Zelfs in de wreedste dwang zijn de gedachten vrij, Voor elke andere vrijheid moet je steeds weer vechten.

Maar wie zal tussen droom en werkelijkheid beslechten? Droom zal verwachting zijn en angstig, stil of blij; De werkelijkheid is elk van ons dagelijks nabij, Wij moeten droom en daad steeds weer opnieuw ontvluchten.

Ach, vrijheid, glans van de verloren paradijzen, En kiem van alle recht voor dwazen en voor wijzen, Door U zijn wij verzoend met ons geschonden lot.

Wij schrijden naar Uw licht, geduldig, vastberaden, Door storm, verdrukking en door lichte dageraden: Waar gij volkmen wordt zijn wij weer beeld van God.

August Vanistendael
uit *Ik zal kort zijn*, 1980.

«Als ik op een vergadering zit, en het wordt vervelend, dan schrijf ik al eens een sonnet. Maar ondertussen blijf ik luisteren. In het Vaticaan wilden ze zo eens iets doordrukken waar ik het absoluut niet mee eens was. Ik zat te schrijven, en ze dachten: dit is het goeie moment. Tot ik plots mijn hand omhoog stak. (lacht)»

blijf zij hei, 'dan wordt ik een levend monument en monumenten moeten dood zijn.' Het ICV was op dat moment vertegenwoordigd in 70 landen. Een beweging die Vanistendael, naar eigen zeggen, op gang gebracht heeft met welgeteld 300 Amerikaanse dollar.

Vanistendael: «Dikwijls waren dat geen al te grote bewegingen, maar ze groepeerden wel zeer overtuigde mensen, die echter niet strikt konfessioneel hoefden te zijn. Op dat moment waren de kristelijke vakbewegingen in Europa sterk kerkgebonden, maar ik heb u al gezegd dat ik dat niet nodig vond.»

«In Azië bijvoorbeeld hebben wij nergens kristelijke vakbonden opgericht. In Vietnam was dat een Confederatie van Vietnamese Arbeiders en Boeren, in India The Independent Federation of Trade Unions. Er werd van hen geen enkele kerkaangehoorheid gevraagd, maar het waren wel allemaal mensen die aksepteerden dat het leven ook een spirituele dimensie had.»

«Boedhisten in Birma hebben mij nog verteld dat ik een verwarrend personage was. Ze zeiden: de meeste mensen die vanuit Europa naar hier komen en geïnteresseerd zijn in geestelijke problemen, weten niks af van politieke, sociale of economische zaken. Iemand die daar dan wel iets van af weet en ons wil helpen, eist dan weer dan we al onze geestelijke bagage overboord gooien. 'Jij bent de eerste', zeiden ze, 'die zegt dat die geestelijke bagage de basis vormt voor wat de mens moet doen op andere vlakken.'»

Veto: Men zag Vanistendael wel niet overal even graag komen?

Lode Desmet
Geert Coene

Veto: U trok dus naar Latijns-Amerika.

Vanistendael: «Ja. Maar ik stootte er op verschillende moeilijkheden. Iedereen die zich inzette voor de arbeiders werd er een kommunist genoemd. Nu ja, arbeiders, eigenlijk waren dat daar vooral krotbewoners, kleine boeren, ambachts-

Wanneer een universiteit met faam, een universiteit zoals de onze, een erodoktoraat uitreikt, dan gebeurt dat met klokgelui. Het is een feestdag voor de hele universitaire gemeenschap. In de figuren van de erodoktoren worden mensen gehuldigd die met woord en daad het beeld dat de mens van zichzelf pleegt op te hangen, luister hebben bijgezet. Doctores Honoris Causa worden dan ook niet lichtzinnig toegekend, er gaat een hele traditie van eerbiedwaardig overleg aan vooraf, tijdens lange vergaderingen met dikke dossiers, waarop de verdiensten van deze of die wereldburger zorgvuldig tegen mekaar worden afgewogen.

Met deze oude procedure lijkt het de laatste jaren echter een beetje spaak te lopen. Immers, hoe kan anders verklaard worden dat erodokter Gallo vorig jaar 'tussen de soep en de patatten' werd verkozen, en dat ook dit jaar in de wandelgangen, waar wij al eens plegen te kuieren, allerlei geruchten de ronde doen over erodoktoraten die per vergissing werden toegekend (Leysen) of ter compensatie van die vergissing *alsnog uit de lucht kwamen vallen* (vakbondsmid Vanis-

tendael voor ex-VBO voorzitter Leysen).

Nauwelijks tien dagen voor de uitreiking van de onderscheidingen, is nog altijd geen dossier beschikbaar over de erodoktoren Leysen en Vanistendael, terwijl zonder zulk dossier de erodoktoraten in theorie niet eens kunnen toegekend worden. Dat roept vragen op, misschien is er een bijzondere reden voor?

Of zijn de twee fotokopieën die de *Wie is wie in Vlaanderen* en de *International Who's Who*, vergezeld van welgeteld zeven lijntjes motivering van de keuze voor August Vanistendael, die we van sekretaris Van Nieuwenhove van het Rektorat kregen toegestuurd, misschien als dossier bedoeld?

UNIVERSITEIT MET FAAM

In August Vanistendael eert onze universiteit een boegbeeld van de internationale kristelijke sociale beweging. Gans zijn leven, werken en denken stonden in het teken van de ontwikkeling en de actualisering van de kristelijke sociale boederschap en de caritas. August Vanistendael zocht vandaag terug op een halve eeuw sociale bezieling, vertaald op alle niveaus van het maatschappelijk gebeuren, maar vooral naar de armen toe. Onze broeders in de ontwikkelingslanden.

Trouwens, is er überhaupt wel een motivering? Het voornaamste werktein van de door rektor Dillemans voorgedragen Vanistendael was ontwikkelingssamenwerking. Omdat professor Baeck al dertig jaar les geeft over dat onderwerp, is hij promotor geworden van de erodoktor uit het vakbondsmidden. Maar ook hij heeft geen weet van een motivering.

Nochtans, zegt hij, "wat ik weet, zeg ik u. Dat zult ge zelfs van het mooiste meiske niet altijd gedaan krijgen. Misschien is het erodoktoraat voor Vanistendael een erkenning van het nuttige werk van de afdeling ontwikkelingsamenwerking aan de KUL. Ik sta in elk geval volledig achter de keuze."

Zijn laudatio zal Baeck schrijven op basis van een curriculum vitae dat

Vanistendael hem zelf toegestuurd heeft.

Een en ander wijst er dus op dat August Vanistendael verkozen is zonder enige vorm van dossier, louter bogend op de voorspraak van rektor Dillemans, van wie Vanistendael overigens ooit de voorzittersstoel van Caritas Catholica Belgica heeft overgeërfd.

Als Dillemans dat heeft kunnen klaarspelen, dan is dat ofwel te verklaren door de manier waarop Dillemans zijn functie als rektor uitoefent, ofwel door een gebrek aan belangstelling van Akademische Raad, het opperste bestuursorgaan van deze universteit, voor het uitreiken van erodoktoraten. Bij gebrek aan beter smijten ze er met hun paar naar.

Maar kom, Vanistendael is er, en als antwoord op een vergissing hoeft hij zelf nog geen vergissing te zijn. Dat hij zwaarder weegt dan men wel zou kunnen denken, valt voor een stuk af te lezen uit het portret dat u hiernaast vindt.

Katholieke Universiteit Leuven, zie hier uw erodoktor.

(LD)

Het behang van Marc Platel

“De lezer van onze krant hoort thuis in het niveau C”

Je hebt kranten en je hebt kranten. Bepaalde dagbladen schrijven voor de intellektuele elite, sommigen worden gelezen omwille van de sport, nog anderen omdat ze “durven”. Al deze bladen hebben echter een zekere standing hoog te houden, of ze dat nu willen toegeven of niet. Anders is het gesteld met het fenomeen van de zeldzame regionale krant. Iedereen voelt zich doorgaans geroepen om hierover geintjes te maken. Behalve dan de lezers van het blad in kwestie, die het konsekwent blijven verdedigen met een gezonde dosis chauvinistische afhankelijkheid.

Je hebt het wellicht al lang geraden: dit alles gaat over het Belang van Limburg. Veto sprak immers vorige dinsdag – na de door Rechten-politiek georganiseerde lezing – met de hoofdredakteur politiek van ‘Het Belangse’, ex-Aktueeljournalist Marc Platel.

Al is Platel intussen al meer dan een jaar weg bij de BRT, toch doet hij zo nu en dan zijn zegje over de dingen die in dat “huis” gebeuren, bijvoorbeeld over de “zaak-Buyle”.

Veto: Op sommige momenten geeft u de indruk dat u het een juiste keuze vindt dat men uw 'honorabele ex-kollega' Daniël Buyle eruit heeft gezet?

Platel: «Dat is zeker mijn bedoeling niet. De heer Buyle is enkel en alleen omwille van technische redenen ontslagen, namelijk omdat hij de samenwerking naar eigen inzicht wilde regelen. Door de bestaande spelregels te overtreden beging hij een grove fout. Je kan je kollega's bijvoorbeeld misschien één of twee keer voor de aap houden door te zeggen dat een item een minuut dertig duurt, en eenmaal op antenne blijkt dat zijn bijdrage vier minuten lang te zijn. De derde of vierde keer moet de eindredakteur gewoon ingrijpen. Zijn ontslag heeft dus mijns inziens totaal niets te maken met Buyles politieke visie en ik ervaar het optreden van de BRT in deze zaak dan ook helemaal niet als een inbreuk op de kritische journalistiek.»

Veto: Je kan toch niet ontkennen dat wat u nu zegt, betekend dat u zijn ontslag al lang hebt zien aankomen, gewoon omdat het onvermijdelijk was?

Platel: «Inderdaad. Hij moest eruit, omdat hij door zijn manier van doen de hele werking blokkeerde. In iedere andere redactie waar hij eventueel zal terechtkomen, zullen dezelfde problemen met Daniël weer opduiken.»

«Trouwens, ik kan gerust stellen dat ik misschien wel de man ben die het meest inzicht heeft in ‘het geval Buyle’. Daniël Buyle heeft zijn ‘stiel’ immers bij mij geleerd, ik heb jaïren met hem de Weststraat gedaan, en ik ben het die jarenlang wel verplicht was met hem samen te werken. Ik heb alle problemen met zijn persoon dus van binnen zien aankomen. Toen hij zich echter in de affaire na dat beruchte Martens-inter-

view tegen mij persoonlijk keerde, heb ik hem volledig laten vallen.»

Veto: Merkwaardig toch, Marc Platel als mentor van Daniël Buyle. Terwijl men altijd beweert dat u weigert een politiek gezicht aan te nemen.

Platel: «Voor mij staat het verslaggeven centraal. Bij het korrekt uitvoeren van die taak vind ik het belangrijk met iedereen te kunnen opschieten. Daarom zou ik een keuze maken voor één partij en me afkeren van de anderen? Dat heb ik nooit gedaan, vroeger bij Aktueel niet en dat weiger ik nu ook te doen. Al dat geletter over mijn zogezegde CVP-aanhankelijkheid, wie zal dat nu eindelijk eens kunnen bewijzen? Het Belang van Limburg is echt aan niemand gebonden. Noem mij iemand waarvan het Belang van Limburg afhankelijk zou zijn.»

Veto: Kom kom, van de familie Baert natuurlijk, dat is toch logisch ...

Platel: «Zij bezitten de krant, zij hebben de financiën in handen. Maar ze houden het enkel bij die zakelijke band, ze oefenen verder totaal geen beperkende druk uit op de redaktie. Geregeld praat ik wel met hen over items die in de krant zullen verschijnen, maar daar blijft het dan ook bij.»

«Vanzelfsprekend zijn we er ons terdege van bewust dat we voor een katholiek publiek schrijven, en dat we daar wel rekening mee moeten houden. Ik kan dus geen pleidooi gaan voeren voor abortus of eutanasië, zoiets zou niet getolereerd worden. Maar daar heb ik persoonlijk geen enkele moeite mee.»

Veto: Toch kunnen we ons moeilijk van de indruk ontdoen dat uw krant het CVP-beleid juist wél erg toegeneigen is. 'Het Belang van Limburg' heeft bijvoorbeeld in de hele mijn-kwestie een bestissende rol gespeeld, tegen de stakingen.

Platel: «Ik vind dat je in dergelijke situaties een duidelijke keuze, dit wil zeggen een ja of neen, moet maken. Wij hebben bij de staking dan ook voor zo'n bewuste keuze geopteerd, en daar hou ik me dan ook aan in mijn editoriaal. Het kan zijn dat we ons in die keuze vergissen, dat zal de toekomst moeten uitwijzen.»

«Maar dat van een krant, en zeker van de onze in Limburg – we bestrijken overigens 85 % van de Limburgse dagbladlezers – een sterke maatschappelijke invloed uitgaat, dat is zeker. Zonder onze steun zou het plan Gheyselsink nooit aanvaard zijn, nooit. Dat wij echter rechtstreeks verantwoordelijk zouden zijn voor het einde van de staking, dat is een andere zaak. De schuld daarvan moet je bij de vakbond gaan zoeken. Die zouden slechts mogen oproepen tot staking indien zij er zeker van zijn dat 4/5de van hun eis zal vervuld worden, en niet als het al van op voorhand duidelijk is dat slechts 1/5de van het gevraagde kans maakt verkregen te worden.»

Diep geschokt

Veto: Is het kraken van Happart ook zo'n bewuste redactionele keuze?

Platel: «Het enige waar we in onze krant tegen ageren is dat in deze zaak de regels van de rechtsstaat niet geëerbiedigd worden. Wat telt in een democratie is de rechtspraak. Indien deze met de voeten getreden wordt, dan zeg ik: ‘There's something rotten in the State of Demo-

cracy’. Maar dat heeft dan ook niets te maken met de persoon van Happart zelf. Ik heb die man reeds ontmoet op debatten en voel een zekere waardering voor hem.»

«Ik zal er daarom ook nooit toe overgaan hem een benedeider of iets dergelijks te noemen. Geef maar toe: dat heeft u in mijn krant nog niet kunnen lezen. Mijn standpunt hierin is en blijft trouwens dat zolang een rechtbank iemand niet veroordeeld heeft, het dan niet de taak is van de publieke opinie dat te doen.»

Smoel

Veto: We kunnen ons moeilijk ontdoen van het gevoel dat het 'Belang van Limburg' na het vertrek van Hugo Camps geweld in kwaliteit is gedaald, een stuk de vulgariserende toer opgegeven als je wil. Is bijvoorbeeld 'Meeuwenaar bijna kampioen tonpraten' echt zo'n relevante topic dat het perse op de voorpagina moet?

Platel: «Een krant is, net als een stuk zeep, een economisch produkt dat je moet verkopen. Als ik kranten wil verkopen, is het ook nodig dat ik beantwoord aan de vraag van de lezer. De gemiddelde lezer van onze krant hoort thuis in niveau C, dat van de arbeiders en de bedienenden. Wij richten ons dus naar hem, en krijgen daarin gelijk door onze verkoops cijfers. We zitten nog steeds in de lift.»

Veto: Dat ligt toch ook aan 'het Belang' zelf. Als je de mensen alleen maar

simpele dingen te lezen geeft, zullen ze er natuurlijk steeds simpele ideeën op na blijven houden.

Platel: «Ik voel er geen behoefte aan om moeilijker stukken te schrijven, die dan toch niet gelezen worden. Wil je op de hoogte blijven van de andere zaken, lees dan de Financieel-Economische Tijd.»

Veto: U bouwt dan toch stevig mee aan het cliché van de ‘domme en achterlijke Limburger’?

Platel: «Jullie bekijken dat als studenten-eel te intellectueel. Wij maken nieuws vanuit het oogpunt van een regionale krant, met artikels die de mensen interesseren. Ik kan gerust zeggen dat ik me daar happy bij voel.»

«Wel hebben veel mensen beschikbaar moeite met het niet-Limburger zijn van de hoofdredakteur. Ik had me daar nooit vragen rond gesteld. Het is een houding die me mateloos irriteert. Over hoofdredakteurs gesproken, ondanks alle roddels over hem wil ik vooral beklemtonen dat Hugo Camps veel gedaan heeft om dat ‘Limburgs Taboe’ te doorbreken.»

«Die diepgewortelde nest-gerichtheid is volgens mij oorzaak van veel problemen. Neem nu het LUC (Limburgs Universitair Centrum, nvdr.). Als ik met de uitkomst die ik voor ogen heb – geen universiteit meer maar een hypertechnische Hogeschool, gekoppeld aan een industrieterrein – naar buiten durf komen, zou ik ongetwijfeld gelyncht worden.»

Veto: Stel: je bent op vakantie in het buitenland. Welke krant lees je dan om iets zinnig van België te weten te komen?

Platel: (lacht) «Op vakantie lees ik nooit de krant. Je moet een oude aap geen smoelen leren trekken. Ik weet wat je me in de mond wil leggen. Je wil toch niet dat ik het proces maak van het huis waar ik werk. Dat doe ik niet. Nu toch nog niet tenminste. Misschien later. Geen antwoord op deze vraag.»

Claudia van de Velde
Walter Pauli

Marc Platel is tegenwoordig op niveau C beland; bij het Belang van Limburg namelijk. C staat voor CVP, of Vergissen we ons? (Foto Jeroen Revalk)

OCHTENDFUIF

Leuven is een vervelende stad. Leuvense fuiven zijn saai. Daarom, en misschien om ook nog een paar andere redenen, is het hoogst aangeraden je op donderdag, 28 januari naar Gent te begeven, alwaar de Morgen het aandurfte een schitterende fuif te organiseren.

Plaats van handeling is De Vooruit, en in voorverkoop kost een toegangskaart 60 baarden, aan de ingang zelf word je 80 frank lichter gemaakt.

Kaarten kan je krijgen op Veto, 's Meiersstraat 5. Breek open die poort, klop aan die deur, en fuif die nacht. □

ZOEKERTJES

- Te koop: Yamaha DX21 synth – Yamaha C540M synth. – Peavey 130 W bassverst. – Roland cube 60 gitaarverst. – Ibanez multi-effect – inl.: Burgemeesterstr. 33 (bel Johan).
- Boykot de Waanzin zoekt medewerkers, inl. 016/20.55.89.
- Karin (1ste kan Pol & Soc, Maasmechelen), een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar met veel plezier en bloegenot (nu nog?). Zonder vele kusjes van een i-student.

- Gevonden: aangename gezellige vervelingsdoder. 2 februari, Doc's Bar, Bio-syndroom-TD.
- Het bio-syndroom slaat toe in de vorm van een spetterende TD op 2 februari. Doc's Bar, Brusselse...
- Verloren: gouden armbandje met naam Elke. E. Stevens, De Romboutweg 63, 2130 Brasschaat, ☎ 03/651.67.20 of Koning Albertlaan 18, Leuven.
- Kamer te huur: K. Mercierlaan, gem., douche + keuken. 3200 fr + onkosten. Zich wenden tot Campus Irena 24 kamer 218.

- Zoek schaaiprogramma voor PC (IBM-Comp.), M. Debaere, Nobelstraat 25.
- Voor al uw publikaties – tekstverwerking – desktop publishing, 016/23.50.64. Textware, Ridderstr. 6, Leuven.
- Voor al uw tikwerk, elektronische schrijfmachine. Griekse en wiskundige karakters. Jaren ervaring. Mevr. Sanders 011/43.20.82.
- Voor alle studentenfeesten, Studio Tom Tom Club: installatie (met CD) + DS + platen + lichtorgels, + 6000 fr. ☎ 28.44.66, K266, Pieter Vandeputte.

ZOEKERTJE

Zoekertjes zonder commercieel oogmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d. zijn gratis; andere (te koop, te huur, tikwerk) worden betaald naargelang de ruimte die ze innemen (zie rooster); de redaktie behoudt zich het recht voor om zoekertjes niet te plaatsen. Gebruik onderstaand rooster. 1 teken per vakje. 1 vakje tussen de woorden. Zenden aan of afgeven op 's Meiersstraat 5.

1										10 BF
										20 BF
										30 BF
										40 BF
										50 BF
										60 BF

CLUB TRAVEL
Tiensestraat 64
3000 Leuven
☎ 20.22.24

Val di Fiemme (62 liften)
15.400,-

incl.: autocarreis in princess class, halp., kamers met d/b en wc, hotel met zwembad & sauna en 7 dagen skipas.

Karel Dobbelaere over "God in Vlaanderen" "Ik zou alle krediet verliezen"

Het onthaal dat de paus tijdens zijn bezoek aan de lage landen in mei 1985 gepond werd, had in Vlaanderen en Nederland een nogal uiteenlopend karakter. Terwijl de heilige man uit Rome in Vlaanderen grote massa's op de been kreeg om hem in z'n pausomroep te bewonderen, was de ontvangst in het hoge Noorden heel wat koeler. Dit alles zette de KRO en de BRT er toe aan om een programma te maken over het godsbeeld van de respectievelijke landen. De Nederlander Ad Zonneveld deed dat voor Vlaanderen en de Vlaming Eric Pertz voor Nederland. Vorige week zou het programma "God in Vlaanderen" van Zonneveld op de KRO uitgezonden worden, waarna dat op 8 februari op de BRT zou gebeuren.

De KRO besliste echter om het hele boeltje uit te stellen omdat de vorm van het programma verwarring zou kunnen scheppen. De pers sprak evenwel van een godgeklagde katholieke censuur: de uitzending bevatte nogal wat sterke uitspraken over de religieuze beleving in Vlaanderen. De Nederlandse katholieke protesteerden daartegen en omdat de KRO meefinancierd wordt door dezelfde katholieke kerk zou deze omroep besloten hebben het programma af te voeren.

De dag- en weekbladen hadden het steeds weer over de kritische uitlatingen van de Leuvense godsdienstsocioloog Karel Dobbelaere. Zo had hij het over het "katholicisme à la carte" dat bij de Vlamingen nogal in trek zou zijn: enkel op de grote momenten des levens (geboorte, huwelijk, overlijden) wordt het katholieke geloof vanonder het stof gehaald. Bovendien voorspelde hij ook dat in 2010 de kerkheid zou gedaald zijn tot 10%. Wat er ook van zij: censuur of niet, pro of contra katholiek, er lijkt wat te schorten aan de deontologie van programmamaker Ad Zonneveld.

Dobbelaere: «Toen ik vernam dat de KRO het programma wou afvoeren, was ik het daar in eerste instantie niet mee eens. De programmamaker, Ad Zonneveld, heeft mij gedurende twee uur geïnterviewd. In dat gesprek heb ik alle elementen pro en contra de katholieke kerk weergegeven. Daarom dacht ik dat het programma ook een evenwichtig beeld zou geven van de toestand in Vlaanderen.»

«Mijn argwaan werd gewekt, toen voornamelijk niet-katholiek-gezinde Nederlandse kranten mij voortdurend opbeelden. Ze vonden het programma zo goed- en wilden een interview van mij afnemen. Bovendien kreeg ik ook een brief van een collega die bij de BRT werkt en "God in Vlaanderen" gezien had. Hij verweet mij daarin dat ik ongenueanceerde uitspraken gedaan had en een karikaturaal beeld van Vlaanderen had geschetst.»

«Omdat ik dat niet kon geloven, heb ik gevraagd om het programma te mogen zien. Dat is dan gebeurd en onmiddellijk daarna heb ik Zonneveld schriftelijk meegedeeld dat het programma in zijn huidige staat niet uitgezonden kan worden. Het programma is een aaneenrijging van negatieve kritiek op de kerk, op de katholieken, op de zuil, ...? bisschoppelijke overheid, ... Wat mijn bijdrage betreft: de programmamaker heeft het klaargespeeld om uit een interview van twee uur enkel de meest negatieve uitspraken over te houden en die op een rijtje te zetten in z'n programma. Dat vind ik niet fair (verontwaardigd).»

OPNIEUW EEN AKTIEDRIEDAAGSE

Of je het nu wil of niet, dit jaar gaat het tweede semester van start met een denderende driedaagse, georganiseerd door Kringraad, Isor, Veto en Sociale Raad. Je hoort er de komende weken beslist meer van. Het programma krijg je alvast nu al:

Dinsdag 2 februari: Aktie tegen het erodoktoraat voor A. Leysen. Om 10 u. verzamelen we in de 's Meiersstraat 5 om te protesteren tegen de economische steun van de man in kwestie aan het apartheidsregime in Zuid-Afrika.

Woensdag 3 februari: Wat zijn Sociale Raad en Kringraad? Hoe wordt zo'n Veto in mekaar geflanst? Kom 's namiddags uw nieuwsgierigheid bevredigen op de open-deurday in de 's Meiersstraat 5, onder het motto van "Bewust te gek".

KRO.»

Veto: Er zijn nogal wat (ex-)katholieken die off the record wel kritiek op de kerk durven geven, maar niet voor de camera. U doet dat wel. U hebt nochtans ook al problemen gehad met het episcopaat?

Dobbelaere: «Het is te zeggen: ze hebben niet graag dat ik dergelijke uitspraken doe, maar echte moeilijkheden heb ik nog niet gehad. Zo krijg ik nog steeds inzage in hun gegevens. Ze zijn ongelukkig met wat ik zeg, maar ze respecteren mijn academische vrijheid omdat ik tot nu toe altijd pro en contra afgewogen heb. Wanneer de KRO het programma had uitgezonden, dan had ik natuurlijk alle krediet verloren.»

«Ik heb wel eens gehoord dat er priesters zijn die na een uitspraak van mij in één of ander programma op de preekstoel tegen mij van leer trokken. Maar met de katholieke overheid zelf heb ik nog niet veel moeilijkheden gehad. De kardinaal heeft altijd gezegd: we respecteren uw werk, maar u moet ook geen lofwoorden van ons verwachten. Ze beschouwen mij als een kritische katholiek, die tot de club behoort, maar binnen die club kritisch is. Zoals een vader tegenover zijn zoon kan staan.»

Veto: U hebt nooit moeilijkheden gehad met de KUL?

Dobbelaere: «Nooit, nooit. (heftig). De KUL vraagt mij om studies te doen; de rektor vaardigt mij af naar de federatie van de katholieke universiteiten; de parochie spreekt met mij over mogelijkheden van onderzoek. Binnenkort breng ik een boek uit. De theologen van deze universiteit hebben mij zelf gevraagd om dat boek binnen hun reeks te schrijven, alhoewel er toch heel wat kritiek op de kerk in staat. Zo pleit ik bijvoorbeeld voor de vrouw in de kerk, voor gehuwde priesters... Maar alleen het eenzijdig negatieve overhouden, zoals in dat programma gebeurd is, dat vind ik schokkend.»

Carla Rosseels

VLAMINGEN BELÏDEN "KATHOLICISME A LA CARTE" (PROF. DOBBELAERE)

AGENDA

Samenstelling: Jan Van der Linden

Maandag 25 januari

20.00 u **TEATER** No sex please door het Fakkeltheater, in de Stadsschouwburg, org. CC.

Dinsdag 26 januari

- 20.00 u **TEATER** Elckerlyc door Westvlaams Theater Antigone Kortrijk, in de Stadsschouwburg, org. CC.
- 20.00 u **LITERATUUR** Start cursus Krachtlijnen van de Roman, tien dinsdagavonden, in 't Stuc, org. WEL.
- 20.30 u **BRITISH VIDEO** After Image - The map of dreams - Ghosts in the machine, kunstprogramma's van Channel Four, in Vlamingenstr. 83, ink. 70/90, org. Stuc.
- 21.00 u **VOORSTELLING** Verdwenen steden, foto's en diamontage door Koen Brams en Elke de Rijcke, in Bondgenotenlaan 169, petit musée, ink. 50.

Woensdag 27 januari

- 19.30 u **LEZING** De vergrijzing en sociale uitgaven, met Jos Delbecq (Europese Commissie) en Bea Cantillon (ufsia), in Van Evenstr. 2A, org. Polekar.
- 20.30 u **BRITISH VIDEO** The state of the art, 4 afzonderlijke delen, een sobere en didactische aanpak van de problematiek van de hedendaagse kunst, in Vlamingenstr. 83, ink. 70/90, org. Stuc.
- 21.00 u **VOORSTELLING** Verdwenen steden, foto's en diamontage, in Bondgenotenlaan 169, ink. 50.

Donderdag 28 januari

- 20.00 u **OPSTEDEN** Het zwarte goud, verhalen en liederen rond de steenkoolmijnen, met o.a. Wannes Van De Velde, Dirk Van Esbroeck, Juan Masondo, in aud. Minnepoort, org. CC.
- 20.00 u **TRAINING** Public speaking door mevrouw Coecheelberg van Didac, in Psychologisch inst., lok. 00.14, ink. gratis, org. Aiesec.
- 20.00 u **KONCERT** Lemmensinstituut: big band olf Van Eyndhoven en perkussie-ensemble, in concertzaal Lemmensinst., Herestr. 53, ink. 120, org. Lemmensinst.
- 20.00 u **MUSICAL** My fair lady door Koninklijk Ballet van Vlaanderen, in de Stadsschouwburg, org. CC.
- 20.30 u **FILM** Die bitteren Tränen der Petra Von Kant (Fassbinder, 1973), Kammerstück over een driehoeksverhouding tussen vrouwen, in aud. Vesalius, ink. 80/100, org. DAF.
- 20.30 u **BRITISH VIDEO** 7 korte videoproducties die een eigen Britse steer uitstralen, o.a. Boxing for boys (de jeugd discipline bijbrengen) en Lo pay no way (scratchvideo), in Vlamingenstr. 83, ink. 70/90, org. Stuc.
- 21.00 u **VOORSTELLING** Verdwenen steden, foto's en diamontage, in Bondgenotenlaan 169, ink. 50.
- 20.30 u **VIDEO** Mishima, in Vaartstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Coutereel vzw.
- 21.00 u **VOORSTELLING** Anti chambre d'étudiants, kunst in de Schapenstr. 10, ink. gratis.
- 22.30 u **BRITISH VIDEO** EETC, een video-essay van de experimentele filmer David Larcher, in Vlamingenstr. 83, ink. 70/90, org. Stuc.

Vrijdag 29 januari

- 00.00 u **SYMPOSIUM** Controversies in Regional Anaesthesia, ook zaterdag nog, in aud. GA2, campus Gasthuisberg, O & A.

Zaterdag 30 januari

- 14.00 u **OPENDEUR** 100 jaar Vlaamse Landbouwkring: opendeurdag landbouwfakulteit, Kard. Mercierlaan 92.
- 20.30 u **KONCERT** Ensemble Arabesque, werk van Brahms en Glinka, in Lemmensinstituut, Herestr. 53, ink. gratis.
- 22.00 u **WEEKENDFILM** Zaman (Patrick Le Bon, 1983), een Vlaamse politie-thriller, recht voor de vuist, in 't Stuc, ink. 60/80, org. Stuc.

Zondag 31 januari

- 11.00 u **MUSICAL** Een stad om van te houden door Initiatief vzw, in 't Kersouwen, Hallengang 1, ink. 175, org. Balzaal vd Kunst.

Maandag 1 februari

- 16.30 u **LEZING** Aspects of High Temperature Superconductivity door nobelprijswinnaar en erodoktor K. A. Müller, aud. C, Celestijnenlaan 200C, ink. gratis.
- 20.00 u **HET FILMGEBEUREN** Het offer (Tarkovski), in Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 9, ink. 80/100, org. DAF.
- 22.30 u **HET FILMGEBEUREN** Mauvais sang (Carax), in Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 9, ink. 80/100, org. DAF.

Dinsdag 2 februari

- 10.00 u **ERODOKORATEN** Eucharistie-viering in St-Pieterskerk met kard. Daneels en homilie van D. Hurley. Om 11.15 u Akademiesche zitting, met toekening van de erodoktoraten, in de Promotiezaal van de Universiteitshal.
- 10.00 u **AKTIEDRIEDAAGSE** (Re)Akte André Leysen, boycot apartheid, in de 's Meiersstr. 5.
- 16.30 u **COLLOQUIUM** 1992, bedrijf en management in het Europa van morgen, met André Leysen, Mark Eyskens, Jef Houhuys, e.a., moderator Prof. De Meester, aansluitend: receptie, in Arenbergkasteel, org. fac. TW.
- 20.00 u **HET FILMGEBEUREN** Het offer (Tarkovski) en om 22.30 u: Mauvais sang (Carax), in Boekhandelstr. 9, ink. 80/100, org. DAF.
- 20.30 u **DANS** Temperaments (melancholisch, sanguïsch, flegmatisch en choleric) van en door José Besprosvany, in 't Stuc, ink. 150/200, org. Stuc.
- 20.30 u **KONCERT** Het blazersensemble van het Nieuw Belgisch Kamerorkest met werk van Beethoven, Reinecke, Gounod, in Grote Aula.

TENTOONSTELLINGEN

- Bart Spotbeen:** fotografisch werk en pentekeningen, tot en met 31 januari, in De Spuyte, aan 't Sportok, ink. gratis.
- Fik Van Gestel:** schilderijen (1981-1987), van 2 tot 14 februari, van 11.00 tot 18.00 u, in L & W. Blijde Inkomstr. 21, ink. gratis, org. Studiofo.
- Paul Delvaux:** schilderijen (privé-bezit), tot 29 februari, van 10.00 tot 12.00 en van 14.30 tot 19.00 u, in Faculty Club, aan 't Groot Begijnhof, ink. gratis.
- J.P. Coppens:** tot en met 31 januari, in UZ. Gasthuisberg, ink. gratis.
- Van les:** Medica-selectie van kot-art, aquarellen en tekeningen van Lydia De Ganck en olieverschilderijen van John Smets, van 1 februari tot 3 maart, in UZ. Gasthuisberg, ink. gratis.